

ОПШТИНА КРИВА ПАЛАНКА

Тел. ++389 (0) 31 375 035/ факс: ++389 (0) 31 375 035
ул. Св. Јоаким Осоговски бр.175 1330 Крива Паланка
РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

СТРАТЕГИЈА ЗА УПРАВУВАЊЕ НА РИЗИЦИТЕ НА ОПШТИНА КРИВА ПАЛАНКА

Одделение за финансиски прашања
МАРТ 2019

Содржина

1. Вовед	2
2. Намена и цели	4
3. Придобивки од управувањето со ризиците.....	5
4. Ставови на општината кон ризиците	5
5. Процес на управување со ризици.....	6
6. Клучни показатели на успешност	10
7. Следење и проверка на процесот на управување со ризиците	10
8. Комуникација и обуки	11
9. Улога, овластувања и одговорности.....	12
10. Ажурирање на Стратегијата за управување со ризици	16

1. Вовед

Во услови на зголемени надлежности што Општина Крива Паланка ги доби со процесот на децентрализацијата, значително се зголемени и ризиците во сите области на дејствување на Општина Крива Паланка.

Управувањето со ризици е законска обврска и неопходен елемент за доброто управување.

Соодветното управување со ризици е од извонредна важност за Општина Кр.Паланка и за неговата способност за извршување на доделените функции.

Стратегијата ги дефинира целите и придобивките од управувањето со ризиците; одговорностите, подобрување на способноста за остварување на стратешките цели, преку управување со ризиците, заканите и можностите за појава на ризиците, носење на одлуки, како и создавање на опкружување кое придонесува кон поголем квалитет, ефикасност и резултати во сите активности и на сите нивоа, со што успешно ќе се управува со ризиците.

Општина Кр.Паланка изготвува стратешки и годишни планови во кои активностите се соодветни на максимално расположивите ресурси, со што ќе се минимизира ризикот од неисполнување на целите. Планирањето е една од основните функции на раководењето, при планирањето се утврдени условите за остварување на активностите, а потоа се алоцираат ресурсите имајќи ја предвид нивната ограниченост. Планот секогаш се ажурира во согласност со настанатите промени во активностите, ресурсите или некој друг елемент од процесот на неговото утврдување. Прецизноста и степенот на деталзирање на плановите ќе бидат прилагодени на процедурите на носење одлуки, потребата од формално одобрување на одредени активности и др. Процесот на управување со ризиците потребно е истовремено да се развива, особено во процесите кои се од суштинско значење за реализација на стратешките цели односно целите на програмите.

Ризиците може негативно да влијаат на спроведувањето на целите на Општината, неговите чинители, корисниците на услугите и на јавноста. Затоа е потребно јасно да се дефинира, како со таквите ризици ќе се управува.

Управувањето со ризици ќе стане составен дел на планските документи (стратешки, оперативни и финансиски планови), а комуницирањето за утврдените ризици ќе стане пракса бидејќи оние кои носат одлуки мораат да имаат информации за ризиците кои се поврзани со нив.

Тоа е алатка која им помага на раководителите на секторите да ги предвидат неповолните настани и да реагираат на нив, односно да ги насочат постапките на внатрешната контрола и ограничените ресурси кон клучните функции и со нив поврзаните ризици.

Ризик претставува закана кога некој настан или активност на Општина Крива Паланка ќе предизвика негативен ефект, кој ќе ја намали способноста на Општина Крива Паланка успешно да ги изврши законски утврдените надлежности и задачи, оперативните стратегии и користењето на буџетските средства.

Ризиците во работењето на Општина Крива Паланка претставуваат извесност, но неизвесно е во колкав обем и во кој временски период во иднина тие ќе се појават. Поради тоа, во своето секојдневно работење градоначалникот на Општина Крива Паланка го има во предвид фактот дека, ризиците кои денес се само можни, утре би можеле да се претворат во реалност. Нивното игнорирање би можело да води кон сериозни нарушувања на успешноста, сигурноста и стабилноста на Општина Крива Паланка во иднина. Без секојдневното соочување со заканите од можните ризици, Општина Крива Паланка нема да има сознание за можните негативни појави во неговото работење, ниту за контрола на неизвесноста во реализирањето на неговите законски овластување и надлежности.

Општина Крива Паланка може да биде изложена на повеќе видови ризици меѓу кои најзначајни се: стратешките, оперативните.

- **Стратешки цели** - се изведуваат од мисијата на Општина Кр.Паланка и се поставуваат во текот на процесот на стратешко планирање. Овие цели се поставуваат за период од неколку години (обично до 3-5).

- **Оперативни цели** - овие цели се краткорочни (обично за една година, по што тие се ажурираат) и се конкретни. Тие се содржани во рамките на програмите, проектите, оперативните планови, како дел од работните процеси.

Општина Крива Паланка за да воспостави системски начин на управување со ризиците ќе подготви Насоки за спроведување на процесот на управување со ризиците, согласно кои ќе се спроведат следните активности за развој на процесот на управување со ризиците:

Создавање на организациски услови за управување со ризиците

- назначување на лице одговорно за координирање на воспоставувањето на процесот на управување со ризиците
- назначување на лице задолжено за собирање на податоци за утврдување на ризиците и нивно евидентирање во регистарот на ризици (координатори за ризици) по организациони единици - одделенија
- воспоставување - ажурирање на регистарот на ризици;
- дефинирање на појдовните основи за утврдување на ризикот;

Спроведување на циклус на управување со ризиците

Спроведувањето на циклусот на управување со ризиците на ниво на организациони единици – одделенија ги вклучува утврдување и проценка на ризиците, постапување со ризиците, изготвување на акциски план, известување за ризиците, изготвување на регистар на ризици по надлежни одделенија како и одржување на состаноци во рамките на одделенијата и на највисоко раководно ниво одржување на колегиум (градоначалник, раководители на одделенија) на кои ќе се разговара за управување со најзначајните ризици.

Стратешките документи (финансиски план/буџет и развојните програми) за работа по организационите единици - одделенија, треба да содржат информации за целите кои се планираат да се постигнат и најзначајните ризици кои можат да влијаат врз постигнувањето на целите.

Стратегијата поставува системска рамка и структуриран пристап кон утврдување и управување со ризиците во Општина Крива Паланка на Стратегијата е да се опише како ќе се спроведува управувањето со ризиците на системски начин, дефинирајќи ја улогата и одговорноста, методологијата на процесот на управување со ризици, начинот на управување со ризици кои се однесуваат на поврзаните институции, начинот на комуникација и обуката.

Со цел управувањето со ризици да заживее важно е да се исполнат следните претпоставки:

- управувањето со ризиците е поддржано од највисоките раководни нивоа и вработените;
- сите вработени се вклучени, свесни се за постоењето на ризиците во работењето и ги следат;
- управувањето со ризиците е составен дел на процесот на стратешко планирање;
- ризиците и управувањето со ризиците се разгледува при проценување на стратешките политики и одлуки;
- одржување на состаноци на највисоко ниво градоначалник, раководители на одделенија во врска со подготовката и одобрувањето на буџетот / финансискиот план, проценка на ефектот;
- планирање и управување со проекти како и соработка со клучните партнери на градот;
- ажурирање на регистарот на ризици да се врши редовно од страна на раководителите на одделенија.

2. НАМЕНА И ЦЕЛИ

Намената на оваа стратегија е подобрување на способноста за остварување на стратешките цели на Општина Крива Паланка преку управување со законите и можностите и создавање околина која придонесува кон поголем квалитет, ефикасност и резултати во сите активности и на сите нивоа.

Оваа стратегија има за цел:

- подобрување на ефикасноста на управувањето со ризиците на ниво на Општината,
- целосно интегрирање на управувањето со ризиците во административната културата и свеста на вработените,
- вградување на управувањето со ризиците во процесот на планирање и донесување на одлуки како стандард,

- обезбедување рамката за утврдување, процена, постапување, следење и известување за ризиците да се искомунцира и разбере на сите нивоа.
- воспоставување координација на управувањето со ризици во организационите единици;
- обезбедување управувањето со ризици да ги опфати сите области на ризик,
- обезбедување дека управувањето со ризици е во согласност со Законот за јавна внатрешна финансиска контрола и Насоките за спроведување на процесот за управување со ризиците во Општина Крива Паланка.

3. ПРИДОБИВКИ ОД УПРАВУВАЊЕТО СО РИЗИЦИТЕ

Придобивките од успешното спроведување на процесот на управување со ризиците се следните:

- подобро одлучување,
- зголемување на ефикасноста,
- подобро предвидување и оптимизирање на расположливите средства,
- јакнење на довербата во управувачкиот систем и
- развој на позитивна организациска култура.

4. СТАВОТ НА ОПШТИНА КРИВА ПАЛАНКА КОН РИЗИЦИТЕ

Општина Крива Паланка се залага за ефикасно управување со ризиците кои преставуваат закана за извршување на функциите. Вработените во Општината, средствата и способноста за давање на услуги постојано се под влијание на таквите ризици.

Управувањето со ризиците станува важен инструмент на раководството, за ефикасното управување со ризиците, како составен дел на процесот на планирање и донесување на одлуки, со кое се обезбедува повисоко ниво на сигурност дека системот на финансиско управување и контрола е ефективен и ефикасен, како и дека ризиците навреме се утврдени и се преземени контролни активности.

Ставови на Општина Крива Паланка кон ризиците:

- Потребно е ризиците да бидат утврдени во сите плански документи / активности;
- сите активности кои Општината ги спроведува мораат да биде во согласност со целите на Општината, а не во спротивност со нив;
- сите активности во секој момент ќе бидат во согласност со барањата на законската рамка;

- сите активности кои носат ризик на значаен штетен публицитет или друга штета на угледот на субјектот ќе се избегнат;
- сите активности мора да резултираат со корист, која претставува вредност за парите;
- сите активности и со нив поврзаните финансиски издатоци мора да бидат опфатени со решението за внатрешна распределба на буџетот;
- управувањето со ризиците треба да стане составен дел на процесот на планирање и донесување одлуки;
- управувањето со ризиците треба да овозможи да се предвидат неповолните околности или настани кои можат да го спречат остварувањето на целите на градот;
- организациската култура треба да биде таква што нема да создаде одбојност кон ризиците;

5. ПРОЦЕС НА УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИТЕ

Општиот модел за управување со ризиците, кој го воспоставува Општина Крива Паланка, се состои од пет чекори:

- поставување на цели,
- утврдување на ризиците,
- процена на ризици,
- постапување по ризиците и
- следење и известување за ризиците.

Прв чекор – поставување на цели

Појдовна точка за управувањето со ризиците е јасното разбирање за тоа што се сака да се постигне. Управувањето со ризиците е управување со законите кои можат да го попречат остварувањето на целите и максимизирање на можностите кои ќе помогнат за остварување на целите. Поради тоа ефикасното управување со ризиците треба да биде насочено кон стратешките и оперативните цели.

Втор чекор – утврдување на ризиците

Утврдување на ризиците поврзани со работните активности и донесувањето на одлуки се воспоставува од страна на раководителите на одделенијата.

одделение	Одговорност за утврдување на ризикот	Раководители на одделение

Утврдувањето на ризикот вклучува утврдување на потенцијалните ризици и причината за ризиците, како и потенцијалните последици од ризиците.

Ризиците се утврдуваат во Образецот за утврдување и проценка на ризиците и се евидентираат во регистарот на ризици.

Регистарот на ризици е „база на податоци“ за сите информации за ризиците.

Општина Крива Паланка ќе воспостави и ќе води регистар на ризици:

- по активности во секое надлежено одделение

Регистарот на ризици ќе се води во Excel табела и ќе ги ажурира координаторот за ризици во соодветното одделение .

Координаторот за ризици во одделенијата ги именува раководителот на одделението .

Координаторот за воспоставување на процесот за управување со ризиците ќе изготви насоки за управување со ризиците и со нив подетално ќе го уреди начинот на постапување и ќе ги уреди сите релевантни обрасци за документирање на ризиците.

Трет чекор – проценка на ризиците

Проценката на ризиците се врши врз основа на два вида влезни информации – за проценка на влијанието на ризикот и проценка на веројатноста за појавување на ризикот. Вкупната изложеност на ризик се добива со множење на бодовите за влијанието и бодовите за веројатноста (на тој начин ризикот со најголемо влијание и најголема веројатност кој го бодуваме со оценка три, може да се процени со најмногу девет бода). Вкупната изложеност на ризикот може да биде ниска (оценка 1, 2), средна (оценка 3, 4) и висока (оценка 6,9). Резултатите на проценката треба да бидат евидентирани во регистарот на ризици. Матрицата на ризикот 3x3 ќе се користи во Општина Крива Паланка за мерење на ризиците.

Матрицата на ризиците 3x3 е прикажана на следната слика:

Веројатност	Висока	3	6	9
	Средна	2	4	6
	Ниска	1	2	3
		Мал	Среден	Голем
		Ефект		

При утврдување на границата на прифатливост на ризиците се поаѓа од „пристап на семафор“, при што зелените ризици не бараат понатамошно делување, жолтите ризици треба да се надгледуваат и да се управува со нив се до зелено доколку е можно, а црвените ризици бараат моментална акција.

Општина Крива Паланка го смета ризикот критичен ако е оценет со највисока оценка за ризик (6 или 9) во следните случаи:

- ако претставува директна закана на успешното завршување на проектот / активноста,
- ако предизвикува значителна штета на интересните групи на Општина Крива Паланка (граѓани, добавувачи, Владата на Република Македонија, и т.н.)
- ако последица на ризикот е повреда на законот и другите прописи,
- ако дојде до значајни финансиски загуби (поголеми од 10.000 евра во денарска противвредност),
- ако се доведува во прашање сигурноста на вработените,
- или во било кој случај на сериозно влијание на угледот на Општина Крива Паланка

Четврт чекор – постапување по ризиците

Веројатноста и влијанието на ризикот се намалува со избор на соодветен одговор на ризикот. Одлуката зависи од важноста на ризикот и од толеранцијата и ставот кон ризикот.

За секој ризик треба да се одбере еден од следните одговори на ризик:

- избегнување на ризикот – на начин што одредени активности ќе се спроведат поинаку,
- пренесување на ризикот – преку конвенционално осигурување или пренос на трета страна,
- прифаќање на ризикот – кога можностите за преземање одредени мерки се ограничени или трошоците за тоа се неразумни во однос на можните придобивки, под услов ризикот да се следи со што ќе се обезбеди дека истиот ќе остане на прифатливо ниво,
- намалување / ублажување на ризикот – преземање мерки за намалување на веројатноста или влијанието на ризикот.

Соодветните планови за постапување кои одговараат на одбраните одговори на ризик треба да бидат утврдени од раководителот на одделението со што ќе се обезбеди преземање на конкретни активности за постапување со ризиците без одлагање. Треба да се обезбеди дека за секоја активност (одговор на ризик) одговорноста за извршување е доделена на поединец, по име и со назначување на роковите за спроведување. Во одредени случаи, во кои со ризикот може да се постапува веднаш или во краток рок, не е потребно изготвување план за постапување.

Ризиците на организациските единици одделенијата, ќе ги дискутираат и повторно ќе ги проценат, на ниво на активност/програма ќе донесат завршна проценка на откриените ризици и ќе предложат дополнителни

мерки за ублажување на ризиците. Резултат од расправата за ризиците е Акциски план.

Петти чекор – следење и известување за ризиците

Петтиот чекор на процесот го вклучува следењето и известувањето за ризиците така што раководителите на одделенијата можат да следат дали профилот на ризикот се менува, да стекнат уверување дека управувањето со ризиците е ефикасно и да се идентификуваат понатамошните акции кога е потребно. Со цел ефикасно следење и известување за ризиците, регистрите на ризици и акциските планови мора редовно да се ажурираат во поглед на:

- новите ризици
- ризиците кои се третираат
- ризиците кои се прифатени и
- ризиците на кои не можело да се делува на планиран начин односно со ревидирање на проценката на ризикот.

Целта на управувањето со ризиците е доведување на ризикот и/или одржување на ризикот на прифатливо ниво. Ако активностите преземени со цел намалување на ризиците не допринесат изложеноста на ризикот да е под прифатливото ниво, ризикот би требало повторно да се дискутира на ниво на одделение, односно кога е потребно и на ниво на стручен колегиум.

За да се подобри ефикасноста на управувањето со ризиците и обезбеди клучните ризици да се утврдуваат и третираат, се воспоставува соодветен систем за следење и известување за ризиците:

- состаноци на ниво на одделенија:
 - 1) месечно помеѓу раководителот на одделение и координаторот за ризици кога, по проценка, ќе се најде на исклучително значаен ризик, поради донесување одлука за мерките за намалување на изложеноста на ризик, за роковите и лицата кои ќе бидат одговорни за извршување на претходните активности и
 - 2) на квартална основа помеѓу координаторот за ризици, раководителот на одделение и одговорните лица за извршување на потребните активности поради проценка на соодветноста на преземените активности во врска со ублажување на ризикот и следење на напредокот во спроведувањето на планот за постапување;
 - 3) електронска комуникација помеѓу координаторите за ризици на одделенијата и одговорните лица кои ги превзеле потребните активности, секои четири месеци или кога по проценка ќе се најде на исклучително значаен ризик поради ажурирање на активностите за управување со ризиците;

пишани извештаи за ризиците се доставуваат годишно:

- 1) од координаторите за ризици на одделение до раководителите на одделенијата ;

2) од раководители на одделенијата до координаторот за воспоставување на процесот на управување со ризици;

3) координатор за воспоставување на процесот на управување со ризици изготвува единствен (обединет) извештај кој го доставува до градоначалникот поради одобрување, како и до единицата за внатрешна ревизија и единицата за финансиски прашања на запознавање.

6. КЛУЧНИ ПОКАЗАТЕЛИ НА УСПЕШНОСТА

За следење на ефективноста на процесот на управување со ризиците на Општина Кр.Паланка истите ќе се следат по одделенија:

Показатели на успешност

- на годишно ниво регистарот на ризици во целост е прегледан и договорено е управувањето со ризиците;
- мерките од Акцискиот план се спроведуваат во рамки на роковите утврдени за извршување и сите нови мерки се ажурирани во регистарот на ризици во организационата единица - одделение;
- на годишно ниво се утврдени потребите за обука за управување со ризици ;
- на годишно ниво, во рамките на воспоставените контроли, во секторите извршени се повеќе од мерките од Акцискиот план и
- управувањето со ризици е редовна точка на состаноците внатре во одделението со што ќе се овозможи разгледување на изложеноста на ризик и повторно поставување на приоритети.

Клучните показатели на успешност ќе бидат прегледувани годишно.

7. СЛЕДЕЊЕ И ПРОВЕРКА НА ПРОЦЕСОТ НА УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИТЕ

Ефикасното управување со ризици бара воспоставување следење и проверка, со што ќе се обезбеди ризиците ефикасно да бидат препознаени и проценети и се спроведуваат соодветни контроли и реакции. Треба да се спроведува редовна ревизија на стратегијата и усогласеност со стандардите, а стандардите повремено повторно да се проценуваат со што би се утврдиле можностите за подобрување во работењето.

Секоја постапка за следење и проверка, исто така, треба да утврди:

- дали усвоените мерки резултирале со она што требало да се реализира;
- дали усвоените постапки и собраните податоци за спроведување на процените биле соодветни;
- недостатоци во контролите и можности за континуирано подобрување и

- дали подобрата размена на информации за ризиците ќе помогне во донесувањето на подобри одлуки и извлекувањето поуки за идните процени и управување со ризиците.

Координаторот за воспоставување на процесот за управување со ризиците ќе обезбеди ревидирање на процесот на управување со ризиците, на годишно ниво и согласно потребите за ажурирање на стратегијата за управување со ризиците ќе изготви соодветни насоки. Резултатите на следењето и проверката за воспоставување на процесот за управување со ризици координаторот ќе ги презентира преку, годишен извештај за системот на внатрешните финансиски контроли и преку годишниот извештај за показателите на успешност за спроведување на стратегијата за управување со ризици кои ќе ги достави до градоначалникот и раководителите на одделенијата.

Единицата за внатрешна ревизија и единицата за финансиски прашања ќе добијат извештај за управувањето со ризици иако годишно ниво, а статусот на акциските планови ќе го побараат од раководителите на одделенија по потреба.

Единицата за финансиски прашања ќе обезбеди дали сите аспекти на процесот на управување со ризиците се преиспитани барем еднаш годишно и за тоа ќе ги известат координаторите за воспоставување на процесот за управување со ризици, врз основа на што ќе се подготви извештај за показателите на успешност на спроведувањето на стратегијата за управување со ризиците и по потреба ќе се ревидира процесот на управувањето со ризици, ќе се ажурира стратегијата за управување со ризици и ќе се дадат соодветни насоки.

Внатрешната ревизија, ќе даде важна независна и објективна оценка за соодветноста на управувањето со ризиците и контролите.

8. КОМУНИКАЦИЈА И ОБУКА

Комуникацијата внатре во општина Крива Паланка за прашањата на ризиците е важна бидејќи е:

- потребно да се обезбеди секој да разбере, на начин кој одговара на нивната улога, што е стратегија, што се приоритетни ризици и како нивните одговорности во организацијата се вклопуваат во таа рамка за работа (ако тоа не се постигне, нема да се постигне соодветно и доследно интегрирање на управувањето со ризици во административната култура и приоритетните ризици нема доследно да се решаваат);
- потребно е искуството да се пренесе на оние кои може да имаат корист од истото (на пример: ако еден дел од одделението се сретне со нови ризици и се смисли најдобар начин за надзор над нив, таквото решение треба да се соопшти на сите други кои исто така можат да се сретнат со тој ризик);
- потребно да се обезбеди дека секое ниво на управување ќе бара и прима соодветни информации за управување со ризиците во рамките на својот сектор, помеѓу секторите, кои ќе им овозможат да планираат активности во однос на ризиците чие ниво не е прифатливо, како и уверување дека ризиците кои се сметаат прифатливи се под контрола.

Комуникацијата со другите организации за прашањата за ризикот, исто така е важна, особено ако се знае дека Општина Крива Паланка соработува со надворешни организации, не само поврзано со одреден договор, туку со директна испорака на услуги.

Во областа на обуките ќе бидат обезбедени следните усовршувања:

- запознавање на сите вработени со Стратегијата за управување со ризици, вклучувајќи и обврска за запознавање на новите вработени;
- работилници во врска со утврдување на ризиците при подготвувањето на стратешките документи;
- работилници во врска со утврдување на ризиците при подготвувањето на годишните планови/програми за работа на организационите единици сектори;
- Општина Крива Паланка, исто така треба да овозможи учество на клучните раководители и вработени на обуки кои ги организира Централната единица за хармонизација.

9. УЛОГИ, ОВЛАСТУВАЊА И ОДГОВОРНОСТИ

Секој во Општина Крива Паланка е вклучен во управувањето со ризици и треба да биде свесен за својата одговорност во утврдувањето и управувањето со ризикот. Меѓутоа крајната одговорност за управувањето со ризикот ја има:

- Градоначалникот
- раководители на одделенија согласно доделените овластувања и одговорности;
- Вработени (сите);
- Раководител на одделението за внатрешна ревизија;
- Раководител на одделението за финансиски прашања;
- Координатор за воспоставување на процесот на управување со ризици;
- Координатор/и за ризици на организационите единици /на одделение.

За да се обезбеди успешно спроведување на процесот за управување со ризици, согласно овластувањата и одговорностите за управување со ризиците се прикажани подолу.

Улоги	Овластувања и одговорности
Градоначалник	<ul style="list-style-type: none"> ▪ да ја одреди стратешката насока и создаде услови за непречено спроведување на сите активности поврзани со управувањето со ризиците; ▪ да обезбеди највисоко ниво на посветеност и поддршка за управување со ризиците; ▪ да ја донесе стратегијата за управување со

	<p>ризици ;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ да обезбеди Регистарот на ризици во одделенијата да е воспоставен и редовно да се следи и ажурира.
Раководители на одделенија	<ul style="list-style-type: none"> ▪ да обезбедат секојдневно управување со ризиците; ▪ да обезбедат дека управувањето со ризиците се спроведува во согласност со стратегијата за управување со ризици; ▪ да обезбедат дека вработените се свесни за клучните цели, приоритети и главните ризици со кои се соочува нивниот дел на работење; ▪ да ги поттикнуваат вработените и да ги оспособуваат за системско препознавање и решавање на ризиците кои се закануваат на нивните активности и искористување на можностите со кои подобро ќе се остваруваат целите и подобрат резултатите; ▪ да ги отвораат прашањата во врска со ризиците, дури и кога тоа би можело да биде сфатено како лоша вест; ▪ да утврдуваат нови методи за работа и да бидат иновативни.
Вработени (сите)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ насоките за управување со ризици да се користат ефикасно; ▪ да обезбедат дека се утврдени ризиците кои би можеле да резултираат во неисполнување на работните задачи; ▪ секој нов ризик или несоодветни постојни мерки на контрола да се пријават на координаторот за ризици во надлежното одделение
Раководител на одделението за внатрешна ревизија	<ul style="list-style-type: none"> ▪ да обезбеди ревизија на клучните елементи на процесот на управување со ризици ▪ проценувајќи ги активностите и ефикасноста на контролните механизми во однос на ризиците, да укаже на ризиците, односно на несаканите настани кои можат да се случат

	<p>како последица на несоодветни или неефикасни контролни механизми и да дава препораки кои одат во насока на нивно јакнење</p>
<p>Раководител на одделение за финансиски прашања</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ да обезбеди и даде помош на вработените при изготвувањето на пописот и описот на работните процеси, проценката на ризиците и воспоставувањето на внатрешните контроли; ▪ да обезбеди ажурирање на документацијата поврзана со книгата на работните процеси и регистарот на ризици; ▪ да подготвува извештај за спроведувањето на планот за воспоставувањето на финансиското управување и контрола во соработка со Министерството за финансии - Централната единица за хармонизација на внатрешната ревизија и финансиската контрола; ▪ да извршува работи на надзор над спроведување на процесот на управување со ризици и поставените контроли како одговор на ризиците; ▪ да ги преиспита сите аспекти на процесот на управување со ризици барем еднаш годишно и за тоа да го извести координаторот за воспоставување на процесот на управување со ризици.
<p>Координатор за воспоставување на процесот на управување со ризици</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ да го координира спроведувањето на процесот на управување со ризиците, ▪ да обезбеди дека сите раководители се запознаени со потребата за воведувањето на управувањето со ризиците и со насоките за управување со ризиците; ▪ да ја поттикнува културата на управување со ризици и да дава поддршка на раководителите во ефикасното управување со ризиците и јакнењето на свеста на раководство за потребите за системското управување со ризиците; ▪ да обезбеди координаторите за ризици да бидат соодветно обучени за управување со ризици; ▪ да обезбеди изработка и ажурирање на стратегијата за управување со ризици и соодветните насоки во согласност со степенот на спроведување и развој на процесот на

	<p>управување со ризиците;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ да подготвува годишен извештај за преземените активности за воспоставување на процесот за управување со ризиците; ▪ за раководството да подготвува годишен извештај за показателите на успешност на спроведувањето на стратегијата за управување со ризици.
Координатор/и за ризици на одделенија	<ul style="list-style-type: none"> ▪ да преземаат активности во врска со прибирањето на податоците за ризиците и евидентирање на податоците за ризиците во регистарот на ризици; ▪ да обезбедат прегледување на податоците за ризиците и по потреба собирање на дополнителни информации; ▪ да обезбедат на раководителите навремени, точни информации за управувањето со ризиците; ▪ да го следат спроведувањето на мерките од акциските планови ▪ да управуваат со документацијата во врска со ризиците.

11. Ажурирање на Стратегијата за управување со ризици

Стратегија за управување со ризиците на Општина Крива Паланка е од исклучителна важност бидејќи на тој начин се обезбедува високо ниво на јасно поставените цели на градот, клучните ризици и мерките за нивно надминување како и обезбедување на политиките и процесите на управувањето со ризиците. Стратегија, главно е фокусира на финансиското управување со ризиците кои можат да се управуваат преку подобрување на системот за внатрешна контрола.

Процесот на управување со ризиците има за цел стандардизирање на практиката за управување со ризици, да се постави рамка во која ќе се развива управување со ризици прилагодено на активностите согласно надлежностите на Општина Крива Паланка. Со ефикасно управување со ризиците треба да се зајакне постојната структура на управување, како и вградување на управувањето со ризици како стандард во процесите на планирање и донесување на одлуки.

Стратегијата за управување со ризиците се ажурира во согласност со развојот на процесот на управувањето со ризиците.

За да биде достапна до сите вработени, Стратегијата за управување со ризиците ќе се стави на интернет страната на Општина Крива Паланка.

11. Прилози кон стратегијата

Прилог кон стратегијата

- Организациска шема на општина Крива Паланка
- Акциски План
- Регистар на позначајни ризици

Изготвил:

Одделение за финансиски прашања

Раководител

Драгица Митровска

ОПШТИНА КРИВА ПАЛАНКА

Градоначалник

Борјанчо Мишевски

